

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
392503

Uw brief van
8 maart 2012

Uw referentie
2012D09839

Datum 5 april 2012
Betreft Afspraken over de lerarenopleiding omgangskunde

In mijn brief over de problemen rond de bevoegdheid Omgangskunde van 8 februari jl. aan uw Kamer heb ik aangekondigd dat ik u spoedig nader zou informeren over de uitkomsten van mijn gesprekken over een mogelijke oplossing.

Ik heb in februari en maart gesprekken gevoerd met de vier betrokken hogescholen, met het Landelijk Werkverband Praktijkonderwijs, met het Interstedelijk Studenten Overleg en met de Inspectie van het Onderwijs. Mijn uitgangspunt hierbij was dat een oplossing recht zou moeten doen aan de verwachtingen die bij de studenten is gewekt door de voorlichting die ze kregen bij de start van de studie. Maar evenzeer was uitgangspunt dat een oplossing niet mag leiden tot onverantwoorde risico's voor de kwaliteit van het onderwijs.

Inmiddels heb ik afspraken gemaakt met de 4 hogescholen en met het ISO om tot een oplossing te komen die aan die uitgangspunten recht doet. U treft de afspraken bijgevoegd aan. In essentie gaat het om het volgende:

1. Ik zal het initiatief nemen bij u een voorstel tot wetwijziging in te dienen waarmee de onder punt 2 beschreven specifieke groep studenten benoembaar wordt als leraar voor het onderwijs in tien vakken aan uitsluitend voor leerwegondersteunend onderwijs (LWOO) geïndiceerde leerlingen in het VMBO en in het praktijkonderwijs, mits zij aanvullende scholing met goed gevolg hebben afgerond¹. Als het parlement met deze wetwijziging instemt, is hun benoembaarheid na het succesvol doorlopen van de aanvullende scholing dan gelijk aan de benoembaarheid die verbonden is aan de getuigschriften van de opleiding leraar omgangskunde die tussen 1 juni 2004 en 1 augustus 2006 zijn afgegeven. Het is vervolgens aan de werkgevers om te beoordelen of zij de leraren omgangskunde benoemen;
2. Het gaat om de studenten Omgangskunde van de Hogeschool Utrecht, Noordelijke Hogeschool Leeuwarden, Fontys Hogescholen en de

¹ De al bestaande benoembaarheid als docent Omgangskunde MBO blijft volledig intact.

Hogeschool Leiden die tot en met het studiejaar 2011/2012 aan de opleiding zijn begonnen en na 1 augustus 2006 hun diploma hebben behaald of nog zullen behalen;

3. Zij krijgen deze bevoegdheid slechts nadat zij aanvullende scholing hebben gevolgd. De hogescholen zullen deze aanvullende scholing kosteloos aanbieden, en ook eventuele andere kosten betalen, bijvoorbeeld voortvloeiend uit de langstudeerdersmaatregel. De duur is ca. een half jaar deeltijd;
4. Voor de toekomst heb ik ook afspraken gemaakt met de hogescholen over de voorlichting aan studenten en toekomstige studenten Omgangskunde. De hogescholen zullen in hun voorlichting voortaan duidelijk vermelden tot welke bevoegdheid de opleiding leidt en wat het arbeidsmarktperspectief is voor personen met die bevoegdheid.

Gedurende de voorbereiding en parlementaire behandeling van de voorgestelde wetswijziging, zijn de leraren omgangskunde uit deze groep formeel nog niet benoembaar. Om te voorkomen dat deze leraren tot die tijd niet aangesteld kunnen worden, heb ik het voornemen om, vooruitlopend op de totstandkoming van deze wetswijziging tot de inwerkingtreding van de wetswijziging, af te zien van handhaving op dit punt. Deze leraren omgangskunde kunnen dan wel worden aangesteld, maar zij zullen vóór 01-09-2016 alsnog de aanvullende scholing met goed gevolg moeten afronden om wettelijk benoembaar te worden.

Bij deze brief treft u de afspraken aan die gemaakt zijn tussen mij en de vier hogescholen. Deze afspraken zullen ook gepubliceerd worden in de Staatscourant.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Halbe Zijlstra

AFSPRAKEN LERARENOPLEIDINGEN OMGANGSKUNDE 2012

Partijen:

- De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, handelend als bestuursorgaan, hierna te noemen: staatssecretaris van OCW, dhr. H. Zijlstra
 - Hogeschool Utrecht, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door mw. Drs. G.T.C. Bonhof
 - Fontys Hogescholen, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door mr. M.J.G. Wintels
 - NHL Hogeschool, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door drs. W. Smink
 - Hogeschool Leiden, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door drs. E.P. van Maanen
- Deze 4 hogescholen worden in dit document verder waar het een gezamenlijke verantwoordelijkheid van hen betreft, aangeduid als: de hogescholen.

Aanleiding en overwegingen

- Sinds de invoering van de Wet Beroepen in het Onderwijs (Wet BIO) op 1 augustus 2006 zijn afgestudeerden met een getuigschrift omgangskunde op grond van artikel 33 van de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) benoembaar als leraar in de vakken waarvoor zij volgens hun getuigschrift aan de bekwaamheidseisen hebben voldaan. Op de getuigschriften van de opleidingen tot leraar voortgezet onderwijs in de tweede graad in omgangskunde is alleen het vak omgangskunde vermeld. Leraren met een getuigschrift afgegeven door één van de vier lerarenopleidingen omgangskunde, zijn daarmee op dit moment alleen benoembaar als leraar in het vak omgangskunde in vmbo, onderbouw havo/vwo, praktijkonderwijs en beroeps- en volwasseneneducatie en niet benoembaar als leraar in andere vakken dan omgangskunde aan LWOO-geïndiceerde leerlingen in het VMBO of aan leerlingen in het praktijkonderwijs;
- Afgestudeerden van lerarenopleiding omgangskunde van de Hogeschool Utrecht hadden tot aan de invoering van de Wet BIO op basis van de toen geldende Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O. een extra bevoegdheid om in tien vakken les te geven in het praktijkonderwijs en aan LWOO-geïndiceerde leerlingen;
- De exacte bevoegdheid was tot 1 augustus 2006 als volgt. De Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O. verbond aan het getuigschrift omgangskunde van de 2^e graads lerarenopleiding een 2^e graads bevoegdheid voor de vakken omgangskunde, agogie, andragogie en pedagogie (waaronder algemene didactiek). Aan getuigschriften omgangskunde van de Hogeschool Utrecht, afgegeven na 1 juni 2004, was op grond van artikel 7.4, onder r van deze regeling, daarnaast de hierboven bedoelde extra brede bevoegdheid verbonden voor tien vakken in het praktijkonderwijs en voor LWOO-geïndiceerde leerlingen. Het ging om dezelfde vakken die leraren basisonderwijs ook mochten geven in het praktijkonderwijs en aan LWOO-geïndiceerde leerlingen: Nederlands, Engels, wiskunde, geschiedenis, aardrijkskunde, biologie (inclusief kennis der natuur), verzorging, muziek handvaardigheid en tekenen. Bij de inwerkingtreding van de Wet BIO op 1 augustus 2006 kwam deze regeling te vervallen en gold dus niet meer. De getuigschriften van de opleiding omgangskunde van de Hogeschool Utrecht, uitgegeven vóór de invoering van de wet BIO op 1 augustus 2006, geven op grond van het overgangsrecht bij de wet BIO (artikel XI) deze brede bevoegdheid nog steeds;

- De studenten van de lerarenopleidingen omgangskunde is in de voorlichting van de hogescholen voorgehouden dat ook aan de getuigschriften die zijn behaald na 1 augustus 2006 de hierboven bedoelde brede bevoegdheid voor het praktijkonderwijs en voor het onderwijs aan uitsluitend LWOO-geïndiceerde leerlingen in het VMBO zou zijn verbonden. Om recht te doen aan de belofte die aan hen door de hogescholen is gedaan, komen de ondertekenende partijen tot onderstaande afspraken.
- Het is de verantwoordelijkheid van de werkgevers in het onderwijs is om zorg te dragen dat de leraren die zij aanstellen voldoende bevoegd zijn en bekwaam blijven. Met de in dit document vastgelegde afspraken beogen de ondertekenaars de benoembaarheid van afgestudeerden omgangskunde zoals geldig voor de getuigschriften afgegeven door de Hogeschool Utrecht tussen 1 juni 2004 en 1 augustus 2006 onder voorwaarde van aanvullende scholing te continueren voor zittende en oud-studenten die zijn gestart met de opleiding tot leraar voortgezet onderwijs in de tweede graad in omgangskunde vóór 1 september 2012 en een getuigschrift (hebben) ontvangen op of na 1 augustus 2006.

De bovengenoemde partijen spreken het volgende af:

- De hogescholen zullen de vanaf het studiejaar 2012/2013 nieuw instromende studenten de juiste voorlichting bieden ten aanzien van de onderwijsbevoegdheid die is verbonden aan de door hen af te geven getuigschriften (zie de eerste bullit onder aanleiding en overwegingen). De voorlichting over het arbeidsperspectief dat deze bevoegdheid geeft, zal geen melding meer maken van een brede lesbevoegdheid in het praktijkonderwijs of in het LWOO en expliciet vermelden dat de bevoegdheid uitsluitend leidt tot benoembaarheid voor het vak omgangskunde, dat bijna uitsluitend wordt gegeven in het MBO.
- De hogescholen bieden alle zittende en oud-studenten die zijn begonnen aan de lerarenopleiding omgangskunde vóór 1 september 2012 en een getuigschrift (hebben) ontvangen op of na 1 augustus 2006, een aanvullende scholing aan ter zwaarte van minimaal 6 maanden deeltijd (het equivalent van 15 ECTS) waarmee deze studenten breder inzetbaar worden in het praktijkonderwijs en het LWOO. De aanvullende opleiding zal gericht zijn op de vakinhoudelijke en vakdidactische aspecten van het verzorgen van onderwijs in de algemeen vormende vakken, waaronder taal en rekenen, aan leerlingen met beperkte leer mogelijkheden. De inhoud van deze cursus wordt in overleg tussen de Inspectie van het Onderwijs, vertegenwoordigers van het praktijkonderwijs, VMBO-scholen en de hogescholen bepaald en behoeft een positief advies van de Inspectie. De hogescholen spannen zich in om de opleiding spoedig te realiseren zodat reeds afgestudeerde leraren omgangskunde de extra scholing zoveel mogelijk uiterlijk 31 augustus 2014 kunnen hebben afgerond.
- De hogescholen nemen de kosten voor de aanvullende scholing volledig voor eigen rekening, inclusief eventuele extra kosten die studenten hebben als zij door deze extra opleiding de nominale studieduur overschrijden. (zoals hoger collegegeld of de langstudeerdersmaatregel).
- De staatssecretaris van OCW zal bevorderen dat zo spoedig mogelijk een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer wordt ingediend dat ertoe strekt dat afgestudeerden omgangskunde van de 4 hogescholen die hun getuigschrift hebben gekregen op of na 1 augustus 2006, de opleiding zijn gestart voor 1 september 2012 en de hierboven genoemde aanvullende scholing voor 1 september 2016 met succes hebben afgerond, benoembaar zijn voor de

vakken Nederlands, Engels, wiskunde, geschiedenis, aardrijkskunde, biologie (incl. kennis der natuur), verzorging, muziek, handvaardigheid (textiele werkvormen) en tekenen in het praktijkonderwijs en in onderwijs aan uitsluitend LWOO-geïndiceerde leerlingen in het VMBO, zoals dit ook geregeld was in de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O. voor afgestudeerden aan de Hogeschool Utrecht tussen 1 juni 2004 en 1 augustus 2006.

- De staatssecretaris van OCW zal, vooruitlopend op de totstandkoming van deze wetwijziging, gedurende de voorbereiding en parlementaire behandeling daarvan tot aan het moment van inwerkingtreding, wat betreft handhaving anticiperen op de in te dienen wetwijziging met betrekking tot de bevoegdheid van deze groep leraren met een getuigschrift omgangskunde van één van de vier betrokken hogescholen, behaald na 1 augustus 2006, in het praktijkonderwijs dan wel voor LWOO-geïndiceerde leerlingen voor de vakken die hierboven zijn genoemd. De staatssecretaris van OCW zal dit voornemen kenbaar maken aan Tweede Kamer, teneinde de vereiste parlementaire controle op het deze aangepaste handhaving ten aanzien van deze benoemingen mogelijk te maken.